

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO IT ALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, torek 20. januarja 1942-XX

Cena posamezni številki 0'60

Določbe o obveznem razsodništvu v kolektivnih delovnih sporih

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. — Razsodništvo iz čl. 16. uredbe z dne 12. februarja 1937. je obvezno vselej, če ne uspe poravnalni poskus.

Razsodniški odbor se sestavi na zahtevo pristojne sindikalne zveze, predloženo Inspekciji dela.

Člen 2. — Zastopnika delodajalcev in zastopnika delojemnikov imenujeta Pokrajinska zveza delodajalcev oziroma Pokrajinska delavska zveza Ljubljanske pokrajine.

Predsednika imenuje Visoki komisar na predlog Inspekcije dela. Predsednik odloči, ali bodi obravnavna pred razsodniškim odborom javna ali ne.

Člen 3. — Kazenske določbe omenjene uredbe glede kršitev predpisov o minimalnih mezdah in mezdah tarif ter neupoštevanja razsodniških odločb se uporabljajo tudi zaradi neupoštevanja določb kolektivnih delovnih pogodb.

Člen 4. — Ta naredba, ki zamenjuje vsako drugo nasprotno obvezno določbo, stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 13. jan. 1942-XX.
Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Ureditev preskrbe, razdeljevanja in porabe lešnikov, mandeljnov in njih moke

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal, smatrajoč za potrebno, da se uredijo preskrba, razdeljevanje in poraba lešnikov, mandeljnov in njih moke, naslednjo naredbo:

Člen 1. — Pod zaporo Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda se poslavljajo lešniki in mandeljni, neoluščeni in oluščeni, in njih moka, kjer koli so, če presegajo količine neoluščenih lešnikov in mandeljnov 100 kg, oluščenih 50 kg in moke po 10 kg.

Razveljavljajo se vse kupoprodajne pogodbe glede teh predmetov, ki so bile sklenjene pred dnem izdaje te naredbe.

Člen 2. — Vsakdo, ki ima lešnikov, mandeljnov ali moke več, kakor je določeno v prednjem členu, mora prijaviti vso svojo zalogo v 5 dneh, ko stopi ta naredba v veljavo.

Prijave je treba vložiti pri občinah, ki jih pošljejo Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu.

Člen 3. — Do vštete 31. januarja 1942-XX je dovoljeno prodajati porabnikom blago iz čl. 1. po količinah, ki jih imajo prodajalne in po normalni potrošnji.

Člen 4. — Od 1. februarja 1942-XX dalje je prepovedana uporaba lešnikov, mandeljnov in njih moke pri izdelovanju slaščic, »torronov« in podobnega in pri vsakršni drugi proizvodnji.

Prav tako je od istega dne dalje prepovedano izdelovanje slaščic z orehi kakor tudi krljaka z mandeljni, lešniki in orehi.

Prodaja takih proizvodov je dovoljena do 10. februarja 1942-XX.

Člen 5. — Pokrajinski prehra-

njevalni urad se pooblašča, da izda potrebne odredbe za uporabo zaloga predmetov iz te naredbe.

Člen 6. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo v denarju do L. 5.000.—, v hujših primerih

pa z zaporom do šestih mesecev. Vselej se odredi zaplemba blaga. Poleg tega se lahko začasno ali trajno odvzame obrtna pravica.

Člen 7. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službe-

nem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 13. jan. 1942-XX.
Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Draginjske doklade za delavce in nameščence

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je smatrajoč za potrebno, da se uvedejo za delavce in nameščence v Ljubljanski pokrajini rodbinske doklade, izdal naslednjo uredbo:

Člen 1. — Ustanavlja se posebna blagajna za izplačevanje rodbinskih doklad, ki jo upravlja Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine pod nadzorstvom Visokega komisariata.

Člen 2. — Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine izplačuje doklade in pobira prispevke zanje po svojih krajevnih organih in drugih zavarovalnih in podpornih zavodih, ki se za to izrečno pooblastijo.

Člen 3. — Obvezno je izplačevanje rodbinskih doklad za vzdrževane otroke ali tem enake osebe, za ženo in za oba roditelja, rodbinskim poglavarjem, ki so za plačo zaposleni v službi drugih in so obvezno zavarovani za bolezen pri enem izmed zavodov iz čl. 2.

Doklade ne gredo:

a) poslom in vobče osebu, zaposlenemu v družinskem gospodarstvu,

b) hišnim delavcem,

c) v staležu javnih nameščen-

cev razvrščenemu in nerazvrščenemu osebu, všteti plačevance državnih, pokrajinskih in občinskih uprav, za katere se poskrbi s poznejšo naredbo,

č) italijanskim delavcem iz starih pokrajin Kraljevine, zaposlenim pri italijanskih tvrdkah ali podjetnikih, ki poslujejo v Ljubljanski pokrajini, imajo pa svoj pravni sedež v starih pokrajinah.

Višina doklad

Člen 4. — Tedenske doklade, ki gredo rodbinskemu poglavarju za vsako vzdrževano osebo, znašajo:

Kategorija	Za vsakega otroka				Za ženo	Za vsakega roditelja
	z 1 otrokom	z 2-3 otroki	z 4 ali več otroki			
Delavci L. Nameščenosti	6'—	8'40	10'80	9'30	5'40	
	9'30	12'30	14'70	13'20	8'70	

Doklade se plačujejo za vsakega vzdrževanega otroka ali njemu izenačeno osebo do spolnjenega 14. leta.

Ta starostna doba se lahko podaljša do spolnjenega 16. leta, če je vzdrževani otrok zaradi hude telesne ali duševne bolezni, ki se ugotovi z zdravniškim pregledom, popolnoma in trajno nesposoben, da bi se bavil s koristnim produktivnim delom, ali če obiskuje srednjo ali njej enako šolo.

Za otroke nameščenecv je meja spolnjeno 18. leto.

Pri določanju višine doklade se upoštevajo samo vzdrževani otroci, za katere gre pravica do doklade.

Člen 5. — Pravica do doklade zastara v enem letu.

Plačevanje prispevkov

Doklade se izplačujejo iz prispevkov izključno samih delodajalcev, ki za to ne smejo ničesar odtegovati od mezd delojemnikov.

Za prispevek se določa višina z 10% zavarovane mezde oziroma režijske plače po členu 22. zakona z dne 14. maja 1922 o zavarovanju delavcev in 3. odstavek člena 55. pravil Bratovske skladnice.

Za upravičence, ki niso zavarovani po zgoraj navedenih določbah, se ugotovi mezda na podlagi členov 21. in 22. zakona z dne 14. maja 1922.

Prispevki se pobirajo hkrati s prispevki za bolezensko zavarovanje in na isti način.

Člen 7. — Rodbinske doklade, urejene po tej naredbi, nadome-

stujejo, kolikor ni odrejeno drugače, družinske ali draginjske doklade istega značaja, ki so določene v delovnih pogodbah, poslovnih podjetij, sporazumih itd., delojemniku pa ostane v primerih, če je dosedanja ureditev ugodnejša, glede doklad ta ugodnejša ureditev.

Člen 8. — Izplačevanje doklad in pobiranje prispevkov se pričenejta z dnem 1. dec. 1941-XX.

Člen 9. — S poznejšo naredbo se izdajo dopolnilne določbe za izvrševanje te naredbe, ki stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 13. jan. 1942-XX.
Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Proizvodnja naravne svile v Italiji

Med vsemi evropskimi državami ima Italija najstarejšo in najbolj razvito svilarstvo, Italija tudi že od nekdaj zalaga druge evropske dežele z največjimi količinami naravne svile.

Od 1. 1926. do 1930. je bila povprečna letna proizvodnja 50.470 ton kokonov in 5150 ton naravne svile. Po letu 1930. je proizvodnja naravne svile zaradi konkurence umetne svile padala, posekali so tudi nekatere nasade murv, od 1. 1939. pa se italijansko svilarstvo spet dviga ter razširja na pokrajine srednje in južne Italije, kjer je pred leti prenehalo.

Velike spremembe v razvoju svilarstva se vidijo v cenah kokonov. L. 1926. je stal kg kokonov že 29 lir, l. 1934. pa je padel na 2.70 lire. Ko se je za svilarstvo zavzela država, so se cene spet dvig-

nile. L. 1940. je stal kg kokonov 15, lani pa 21 lir.

Strokovnjaki sodijo, da je v Italiji še vedno nad 90 milijonov murv, ki dajo na leto kakih 15 milijonov metrskih stotov sadu, kar zadostuje za rejo 700.000 do 800.000 unč sviloprejkinih bub ali za pridobitev blizu 70 milijonov kg kokonov in kakih 5 milijonov kg naravne svile. Za povečanje ima proizvodnja vse potrebne pogoje.

Italijanski izvoz naravne svile je bil l. 1926. vreden 3.600 milijonov lir, l. 1938. pa samo še 380 milijonov. L. 1940. se je proizvodnja dvignila na 33.500 ton kokonov in 3000 ton naravne svile, lanski pridelek pa je dal nad 26 tisoč ton kokonov in je določeno od tega za domačo porabo 28%, za izvoz v Nemčijo 62%, 10% pa je rezervirano za druge odjemalce.

Prehrana Japoncev

Japonska je med redkimi državami, ki so v prehrani svojega prebivalstva relativno avtarkične. To je dosegla z intenzivnostjo svojega poljedelstva in s svojevrstnim načinom prehrane, ki je predvsem rastlinska. V prehrani Japoncev zavzema riž največje mesto kakor pri Evropejcih kruh in krompir. Ker je riž zelo važen pri prehrani, je njegovemu pridelku posvečena največja pozornost. Japonci pridelajo na 1 hektar dvakrat toliko riža, kolikor ga pridelajo v Nizozemski in Angliji. Indiji ter na Tajskem. Ker prevladuje rastlinska hrana, je japonsko poljedelstvo zelo intenzivno, živinoreja pa omejena. Pred sedanjo vojno je prišlo v Nemčiji na 100 prebivalcev 28 glav goveje živine in 37 svinj, na Japonskem pa 2,6 glav goveje živine in 1,1 svinj, konsum rib pa je bil na Japonskem trikrat večji

kakor pa v Nemčiji.

V primerjavi z raznimi evropskimi državami ni Japonska goste naseljena. Na kvadratni kilometer pride na Japonskem 190 prebivalcev, v Angliji 195, v Nizozemski 253, v Belgiji pa celo 272. Od japonske zemeljske površine je samo 26% rodovitne zemlje in ima tako 100 prebivalcev na razpolago samo 10 ha rodovitne zemlje, dočim pride v Nemčiji na 100 prebivalcev nad 40, na Nizozemskem 27, v Belgiji pa 22 ha rodovitne zemlje. Tako skopa odmera rodovitne zemlje zahteva zelo skrbno obdelavo. Na Japonskem ne ostane neobdelana niti ped rodovitne zemlje in izredno velika je potrošnja naravnih in umetnih gnojil. Večina živil se v zadostnih količinah pridelava doma, uvažati pa se mora fižol in grah in v sedanji vojni je bil najprej racionaliziran sladkor.

Komisija za reševanje vprašanj zamenjave dinarjev v lire

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odločil, da se komisija za reševanje vprašanj zamenjave jugoslovanske valute v lire prenove ter so njeni člani:

1. Cav. Fran La Grassa, finančni ravnatelj, kot predsednik,
2. Rag. Artur Raitano, inspektor zavoda »Banca d' Italia«, kot član,
3. dr. Ivan Slokar, predsednik Združenja bančnih in zavarovalnih zavodov, kot član.

Tajniške posle pri tej komisiji opravlja finančni uradnik Rafael De Gregorio.

Glavnice italijanskih delniških družb

Po navedbi milanskega lista »Sole« je znašala pred začetkom vojne nominalna glavnica italijanskih delniških družb skupaj 56 milijard lir, zdaj pa znaša še okrog 60 milijard ter je razdeljena na 22 tisoč 505 družb. Od teh glavnice je velika večina v rokah države in državne družbe IRI, v rokah zasebnikov pa samo 28,5%. To, kar je v rokah zasebnikov, je samo 2,7% italijanskega narodnega premoženja, ki se ceni na 600 milijard lir. Delnice, ki prihajajo na borzo (6 milijard), predstavljajo komaj 1% narodnega premoženja, njih letni donos v obliki dividend pa se ceni na pol milijarde, kar predstavlja le 0,4% nacionalnega dohodka, ki znaša po navedbi finančnega ministra 125 milijard.

Od skupnega števila 22.505 delniških družb je 14.468 majhnih družb z glavnico pod 1 milijonom lir, 2329 družb pa ima glavnico od 1 do 5 milijonov. Srednjih podjetij od 5 do 50 milijonov je bilo 869 s skupno glavnico 13 milijard lir, velikih družb z glavnico nad 50 milijonov pa 142 s skupno glavnico 32 milijard.

Slovaška lesna industrija

Vrednost vse slovaške industrijske proizvodnje cenj »Internationaler Holzmarkt« na letnih 1968 milijonov slovaških kron, od tega pa pride na lesno industrijo 500 milijonov. Po zadnjem letnem pregledu je bila vrednost izvoženega lesa 655, celuloze 309, oglja pa 24,4 milijona slovaških kron.

Kapaciteta 5 obratov celulozne industrije je znašala l. 1940. okrog 150.000 ton, papirna industrija pa je dosegla letno kapaciteto nad 62.000 ton. Od proizvodnje celuloze porabi 30% domača papirna industrija, ki izvažata skoraj tri četrtine svojih izdelkov.

Pridelek lanu

Največja pridelovalka lanu je že od nekdaj Rusija. Njen povprečni pridelek cenijo na pol milijona ton, ruske lanene njive pa so po zadnji objavi obsegale 1,8 milijona ha. Prej je Rusija do 60% svojega pridelka lanu izvažala v Anglijo, Belgijo in Nemčijo. Pridelek lanu v baltskih državah se ceni na letnih 55.000 do 60.000 ton, proizvodnja Poljske pa na 40.000 ton. V vsej Vzhodni Evropi z Rusijo vred je pridelek blizu 800.000 ton, kar predstavlja dve tretjini svetovnega pridelka. Skupaj s pridelki Nemčije, Francije, Belgije in Nizozemske ima kontinentalna Evropa okrog tri četrtine svetovne proizvodnje lanu.

Združenje trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine

obvešča članstvo, da je vložilo na finančno direkcijo prošnjo za splošno podaljšanje roka za vložitev napovedi o pridobitvi za leto 1942. O rešitvi bo članstvo pravčasno obveščeno.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijanske železnice so imele ob vstopu Italije v vojno 4117 parnih in 1602 električni lokomotivi, 8074 potniških, 130.500 tovornih, 4505 poštnih in prtljažnih vagonov ter 776 motornih vagonov na pogon z Dieslovimi motorji. Sredi leta 1940. je bilo v gradnji 146 električnih lokomotiv, 141 motornih vlakov na pogon z Dieslovimi motorji in 91 na pogon z električnimi motorji, 121 potniških in 2744 tovornih vagonov. Celo železniško omrežje znaša 17.051 km in je od tega elektrificiranih 5423 km železniških prog. Zaradi večje obrabe voznega parka je bilo letos za obnovo voznega parka določenih 483 milijonov lir.

Za preureditev industrijske proizvodnje je ministrstvo za korporacije izdelalo potrebne načrte. Prva bo prišla na vrsto lesna stroka, v kateri mora priti do večjega sodelovanja med gozdno industrijo in industrijo, ki predeluje les. V vseh strokah bo racionirana potrošnja surovin ter forsirana proizvodnja tipičnih proizvodov, omejena pa proizvodnja luksuznih izdelkov.

Srebrne predmete, ki so inventarizirani, smejo lastniki predelovati v druge predmete, ki ne tehtajo nad 1,2 kg, dovoljeno pa je kupovanje in prodajanje srebrnih predmetov, ki ne vsebujejo več ko 1,2 kg čistega srebra.

Uvoz aparatov za mletje je prepovedan, ker so se taki aparati uvažali zaradi tega, da bi se pridelovalci in prodajalci žita izognili predpisom o oddajanju žita.

Pri javnih delih v Italiji je bilo lani po uradni statistiki zaposlenih nad 300.000, prejšnje leto pa nad 260.000 delavcev, število delovnih dni vseh teh delavcev pa je znašalo lani 91, prejšnje leto pa 76 milijonov.

Promet reškega pristanišča je dosegel tri četrtine svojega obsega pred prejšnjo svetovno vojno, v kratkem pa se bo še povečal, ker je reško pristanišče zelo važno tudi za Madžarsko in Hrvaško.

V peki najboljšega kruha so dva meseca tekmovali peki v Triestu. Pobudo za to koristno tekmo je dal prefekt, ki je za nagrade prispeval tudi 10.000 lir. Najboljše recepte za peko kruha in peciva, ki so se uveljavili med tem tekmovaljem, bodo zdaj uporabljale vse pekarnice v Triestu in tudi v pokrajini.

Pšenico in drugo žito morajo pridelovalci v količinah, ki presega njihovo odmerjeno potrošnjo, oddati državnim ustanovam do dne 28. februarja. Kdor odda žito že prej, dobi zapisano premijo. Po cenitvi konfederacije kmetov bo oddaja presežkov pšenice dosegla 50% vsega pridelka.

Za melioracijska in bonifikacijska dela v Dalmaciji je bil določen znesek 70 milijonov lir, ki bo razdeljen na 6 proračunskih let.

Cene jaje bodo po odredbi ministrstva za kmetijstvo določene vsak teden sproti in bodo o tem brzojavno obveščene vse prefekture. Za ta teden je določena cena za producente na 1,40, za potrošnike pa na 1,60 lire.

Pridelek riža se je v zadnjih desetih letih povečal za 41%. Leta 1931. je znašal 6,55, lani pa 9,27 milijona metrskih stotov. Površina riževih nasadov se je razširila od 127.000 na 168.000 ha, povprečni pridelek na hektar pa se je povečal od 46 na 57 metrskih stotov.

Prehrana Ljubljane v luči trošarinske statistike

Mestni trošarinski urad je zaključil statistiko preteklega leta in zbral pri tem gradivo, ki daje tudi podatke v pogledu prehrane prebivalstva in preskrbe z raznimi potrebščinami. Trošarina je bila plačana od naslednjih uvoženih količin živil in potrebščin:

Klavne živine od 250 do 350 kg žive teže je bilo 1243 glav, nad 350 kg teže pa 5620 glav. Prejšnje leto je bilo nad 350 kg teže živine 6639 glav.

Drobnice nad 12 kg žive teže je bilo prej 1799, lani pa 1860 glav. Drobnice pod to težo pa je bilo prej 3142, lani pa 1237 glav. Odojkov je bilo zaklanih 1096, prašičev do 75 kg žive teže 6348, nad 75 kg težkih pa 21.124.

Konsum užitne masti vseh vrst, tudi rastlinske, je znašal 328.258 (prej 102.000), svežega in suhega mesa ter klobas 72.180, konzerviranega mesa 2035, krvavic, loja, ocvirkov, vampov, pljuč, parkljev itd. pa 26.157 kg. Velik porast uvoza in potrošnje masti gre na račun dosti manjšega števila zaklanih prašičev.

Od razne divjačine je bilo zaklano 1600 glav, domačih zajcev pa 4700.

Puranov so prejšnje leto zaklali okrog 4000, lani pa samo še 1915, vse ostale perutnine pa je bilo zaklane nad 116 tisoč glav. Potrošnja jaje je znašala 6,36 milijona.

Potrošnja rib vseh vrst se je dvignila od 37.900 na 44.653 kg.

Potrošnja sadja je bila naslednja: sveže domače 1,35 milijona kg (prej 1,99 mil.), suho domače 269.702, sadne mezge 276.280, južno sadje 612.000 (prej okrog 27 tisoč), rozine, smokve ter orehova in lesnikova jedra pa 113.732 kg.

Potrošnja medu se je dvignila od 33.875 na 48.617 kg.

Pri poljskih pridelkih in povrtnini so v potrošnji naslednje razlike: krompir, zelje, repa in druge okopavine prej 6,60, lani 7,85 milijona kg, suhi fižol, grah in leča prej 506.920, lani 809.772 kg,

vse vrste žita, otrobi in krmilna moka prej 3,2, lani pa 3,8 milijona kilogramov.

Potrošnja moke iz žita, zdroba in kaše je bila prej nad 10, lani pa 8,12 milijona kg. Zelo je narasla potrošnja testenin, kruha in peciva; prej je znašala okrog 80 tisoč, lani pa 498.200 kg.

Tudi konsum riža je močno narasel; od 248.000 na 955.778 kg.

Pri jedilnem olju je razlika: prej 334.201, lani 259.507 kg.

Potrošnja mila (navadnega) je padla od 313 tisoč na 192.035 kg, toaletnega pa od okrog 45 tisoč na 17.800 kg.

Pri potrošnji kave in čaja so naslednje razlike: surova kava in čaj v navadnih zavitkih prej 61.299, lani 31.631 kg, prašena kava in etiketirani čaj prej 19.935, lani pa 4183 kg. Konsum žitne kave vseh vrst in kavinah dodatkov je bil prejšnje leto še blizu 100.000, lani pa 37.785 kg. Pri sladkorju pa zaradi dobav iz Italije razlika ni tako znatna; prej okrog 1,6, lani 1,4 milijona kg.

Potrošnja svežega mleka in sirčkov je ostala na isti višini — 6,64 milijona litrov oz. kg, potrošilo pa se je tudi po zaslugi italijanskih dobav 22.290 kg etiketiranega in 12.857 kg finega sira.

Konsum mineralnih vod je padel od prejšnjih 400.000 na 179 tisoč 974 litrov.

O alkoholnih pijačah so v trošarinski statistiki med drugim naslednji podatki: vino v sodih prej 4,14, lani 3,18 milijona litrov, vermut, bermet in razni »biseri« prej 29.462 lani pa nad 66 tisoč litrov. Konsum piva se je dvignil od 1,40 na 2,35 milijona litrov.

O kurivu so podatki naslednji: mehka drva prej 22.417, lani 13 tisoč 531 kub. metrov, trda drva prej 120.369, lani 107.676 kub. metrov, premog prej 80.738, lani pa blizu 70 tisoč ton. Potrošnja bencina, bencola in pogonskih plinov se je znižala od 1,14 milijona kg na 510.587 kg.

Italijanska industrija aluminija

Industrija aluminija je razmeroma še mlada. Prvo podjetje za izdelovanje aluminija v Evropi je bilo ustanovljeno l. 1888. v Švici. Dokaj let so bile cene aluminija zaradi kompliciranih načinov pridobivanja in izdelave zelo visoke in aluminij pri vseh svojih prednostih ni mogel tekmovali z drugimi kovinami. Polagoma so se metode zboljšale in izpolnile in svetovna proizvodnja aluminija se je močno dvignila. Pred prvo svetovno vojno je znašala okrog 90 tisoč ton, konec l. 1918. pa je bila že podvojena.

V Italiji je industrija aluminija na visoki stopnji, ker ima dovolj boksita, ki je potreben za proizvodnjo aluminija. Bogata ležišča boksita so v Istri, v Abrucih, Garganu in tudi v Dalmaciji.

Središče italijanske industrije aluminija je Porto Marghera. Zčetna kapaciteta tamošnjih tvornic je bila 6000 ton letno, naprave pa so se zelo povečale in nastale so tudi druge tvornice, ki so v zvezi s pridobivanjem in predelavo ter uporabo aluminija. Veliko in važno industrijsko središče Porto Marghera dobiva električni tok iz Benečije.

Proizvodnja posod in drugih izdelkov iz aluminija narašča od leta do leta, v splošnem pa se lahko reče, da je aluminij zaradi velikega povečanja proizvodnje v Italiji postal tipičen italijanski proizvod in da zavzema Italija odlično mesto v svetovni proizvodnji aluminija, čeprav je nekada od nje prišla na Severno Ameriko skoraj polovica.

Ureditev prometa ob vzhodni jadranski obali

Agencija Agit poroča, da je že napravljen načrt, po katerem se bo albanska cesta, ki je dolga 550 kilometrov, podaljšala čez vse ozemlje ob vzhodni jadranski obali, ki je prišla pod italijansko oblast. Na severu naj bi se cesta od Skadra podaljšala na Ulcinj, Bar, Cetinje ter na Kotor in Zeleniko, v notranjosti pa naj bi albansko obalo čez Peč in Kosovo zvezala s Srbijo. Vzporedno z obalno teče v zaledju Albanije druga cestna proga Piškopeja—Korča—Janina, ki bo dobila še zvezo s Strugo in Debrom ter s Prizrenom.

Po priključitvi Dalmacije k Italiji je nastal nov položaj tudi za pristanišča Kotor, Split in Šibenik, dočim je Triestu in Fiumi ostala važna vloga in naloga pri izvozu in uvozu srednjeevropskega in balkanskega zaledja. Velik pomen bodo dobile tudi manjše luke od Zadra do Kotora. Kotor je važno izhodišče za Črno goro, Split pa za južno Hrvaško. Dalmatinska pristanišča morajo dobiti še potrebne naprave, da bodo lahko služila svojemu namenu. Tržaško in reško pristanišče spadata med najboljše opremljene luke v Italiji.

Trgovinski register

Vpisala se je naslednja tvrdka:

»Vulkan«, družba z o. z., Ljubljana. — Obratni predmet: Izdelovanje in razpečevanje specialnih gorilnih in stavbenih snovi. Osnovna glavnica v višini 70.000 lir je plačana v gotovini. Poslovodje: Nada Žerjav, zasebnica in Hofreiter Anton, trgovec, oba v Ljubljani. Tvrdko zastopata oba poslovodji skupno.

Vpisale so se naslednje spremembe:

Ivan Šteh, veletrgovina z vinom in žganjem, družba z o. z. v Dobropolju. Izbrisal se je dosednji poslovodja Kajfež Josip, vpisal pa novi poslovodja Šteh Anči, soproga trgovca in industrialca v Podgorici.

Industrijsko in gradbeno podjetje Anton Res, Ljubljana. — Vpisal se je prokurist Vasiljev Josip v Sp. Zadobrovi.

Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d., podružnica Ljubljana. — Izbrise se prokurist in namestnik šefa podružnice Gordan Leo.

Tovarna kranjskega lanenega olja in firneza Hrovat & Komp., Ljubljana. — Vpišeta se javna družbenika dr. Lidija Tatjana Horvat, por. Gogala in inž. Evgen Gogala, strojni inženir, oba v Ljubljani. Oba nova družbenika zastopata družbo kolektivno skupno z enim ravnateljem s prokuro oz. s prokuristom družbe.

Ilija Golež in Valentin Radočaj, javna trg. družba v Novem mestu. Tvrdka se je izbrisala, ker se je obratovanje družbe zaradi smrti družbenika opustilo.

Nova založba, družba z o. z. v Ljubljani. Zbog smrti se izbrise poslovodja dr. Alojzij Zupan, vpiše pa se poslovodja dr. Vladimir Valenčič, bančni ravnatelj v Ljubljani.

Stupniški valjni mlin, družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila so se pravila. Besedilo firme odslej: Gozdna industrija Radoha, družba z o. z. ter italijansko: Industria forestale Radoha, società a garanzia limitata. — Obratni predmet odslej: valjni mlin in vseh poslov, ki spadajo v mlinsko stroko; gozdna industrija, zlasti izkoriščanje gozdov Radoha-Peščeniki. Družbo zastopa poslovodja cav. Dominico Cilenti samostojno, ki tudi postavlja prokuriste. Poslovodja Vatta Giovanni pa le kolektivno z drugimi poslovodji. — Izbrise se poslovodja Ljubič Ela, vpišeta pa nova poslovodji: Cav. Dominico Cilenti, industrialec, Fiume in Vatta Giovanni v Ljubljani.

Tekstilna tovarna sukna, d. d., Kočevje. — Izbrisala sta se člana upravnega sveta Rihard Skubec in dr. Franjo Novak, vpisala pa nova člana dr. Franc Schaubach, odvetnik v Črnomlju in dr. Žitko Stanislav, odvetnik v Ljubljani.

Izbrisala se je:

Tvrdka L. Maurer & Co., družba z o. z. v Ljubljani zaradi končane likvidacije.

«Službeni list za Ljubljansko pokrajino»

Kos 3. z datumom 10. januarja je objavil: Naredbo Vis. Komisarija: Predpisi o izdajanju in rabi evidenčnih tablic za motorna vozila — Pojasnilni predpisi k naredbi o prilagoditvi mezd — Podaljšava plačilnih rokov za statistično pristojbino in prometno takso na motorna vozila.

Kos 4. z datumom 14. januarja objavlja: Naredbo Vis. Komisarija o odobritvi pravilnika o upravljanju in poslovanju medicinske in kirurške univerzitetne klinike pri ljubljanski bolnišnici, danih v uporabo kr. univerzi in zadevni pravilnik.

Gospodarske vesti

Za vodjo Nadzorstvenega urada za zaščito štednje in dajanje posojil je od Vis. Komisarija imenovan komnd. Angelo Nicolo Donnini, inšpektor zavoda Banca d'Italia, za njegovega namestnika pa inšpektor iste banke rag. Arturo Raitano.

Naredbo o ustanovitvi gospodarske policije je izdal hrvaški notranji minister. Delokrog policije je zelo obširen, glavna njena skrb pa bo pobijanje nelegalne trgovine, verižništva ter navijanja cen.

Podržavljenje vseh gozdov v priključenih krajih Južne Srbije in Tracije je odredila bolgarska vlada. Zagrebska občina je sklenila, da ustanovi lasten pogrebni zavod.

Poseben zavod za agrarno politiko se je ustanovil pri kmetijskem ministru v Zagrebu.

Tovarni in potniški promet je zaradi vremenskih neprilik ustavljen na progi Ogulin—Split.

Uvoznina za vse predmete je bila v Zagrebu zvišana za 100%. Za blago, ki ga pripeljejo v mesto kmetje, pa je določena pavšalna trošarina.

Od konca aprila do konca decembra se je v Srbiji ustanovilo 21 novih delniških družb z glavnico 124,5 milijona din. L. 1940. se je ustanovilo 37 delniških družb z glavnico 113,5 milijona din. Med drugim so se ustanovile: mlekarška družba z glavnico 35 milijonov din, dve radijski družbi z glavnico 36 milijonov din, tri založništva, ena paroplovna družba, ena tovarna za olje, 1 filmska družba in 11 trgovskih družb.

V Beograd so navozili v zadnjih mesecih 260.000 kub. metrov drv. Ker je zagotovljen še nadaljnji dovoz drv, se more smatrati, da je Beograd s kurivom za to zimo zadostno založen.

Delniška družba »Hemorad« z glavnico 650.000 din se je ustanovila v Beogradu. Družba se bo zlasti bavila s trgovskimi posli z Italijo.

Brezposelnih podpor ne bo več izplačevala Bolgarska, temveč jim nudila možnost dela.

Po racionalizaciji kruha je uvedla turška vlada tudi druge omejitve. Tako je bil omejen zaradi pomanjkanja premoga in električnega toka železniški promet. Tudi potrošnja papirja je bila omejena ter so morale vse tvrdke prijaviti svoje zaloge papirja.

Slovaška je v prvih desetih mesecih l. 1941. uvozila blaga za 2,7 milijarde Ks (l. 1940. za 2,25), izvozila pa za 2,47 (l. 1940. za 2,35) milijarde Ks. Zunanja trgovina Slovaške je torej bila v l. 1941. pasivna za nad 200 milijonov Ks, dočim je bila v l. 1940. aktivna za 100 milijonov Ks.

Španska vlada namerava postaviti elektrificirati vse španske železnice. Kot prva bo elektrificirana 183 km dolga proga Avilla—Segoviya.

Obroki nekaterih živil (sladkorja, masla, margarina itd.) so bili znova zmanjšani v Angliji.

Britanski urad za zavarovanje pomorskega prometa je v zadnjem času že drugič zvišal premije.

Krušne karte bodo uvedli v Palestini. Tudi potrošnja cele vrste drugih živil bo racionirana.

Argentina bo v štirih mesecih dobavila Španiji 170.000 ton žita. Žito so že začeli nakladati.

Argentinska vlada je prepovedala vsak izvoz kavčuka.

Denarstvo

Promet na zagrebški borzi se je lani povečal na 2580 milijonov kun, dočim je znašal v prejšnjih letih samo 1815, oz. 1563 in 1661 milijonov kun. 74% vsega deviznega prometa je odpadlo na devizo Berlin, 20% na devizo Milan in 4% na devizo Curih.

Hrvaška banka, ki spada pod interesno sfero milanskega zavoda Banca Commerciale, je ustanovila svojo podružnico v Sarajevu.

Pojedelska banka v Zagrebu se je odpravedala zaščiti.

Srbska narodna banka je v vseh 14 sedežih sreskih načelstev ustanovila svoje podružnice.

barva, plesira in kemično suši obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Že v 24 urah

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

tovarna JOS. REICH